

HELE BIBELEN PÅ MAASINA-FULANI I MALI

Sammen som kirke
i hele verden

Informasjon fra Mali

Atten av bøkene i Det gamle testamente er ferdig oversatt til fulani, tjueen gjenstår

– Det beste med å være bibeloversetter har vært å få lese tekstene for mennesker som aldri har hørt før, forteller Anne Lise Matre.

Anne Lise har jobbet med bibeloversettelse til fulani i til sammen 16 år. Fra 1996 til 2004 var hun med på oversettelsen av Det nye testamente. Da bodde hun mesteparten av tiden i Mali. I 2013 ble hun med i teamet som jobber med oversettelse til Det gamle testamente. De siste årene har hun kombinert dette arbeidet med å være prest på hjemstedet Høle i Sandnes. Nå skal hun snart gi seg som bibeloversetter i denne omgang.

Lokal leder

Lederen av bibeloversettelsesteamet er «Samba», en malisk fulani som nå bor i hovedstaden Bamako med kone og tre barn. (Av sikkerhetsgrunner bruker vi her fiktive navn på bibeloversetterne.) Samba har fått mulighet til å studere en del teologi, og også hebraisk. Til høsten skal han ta enda mer utdanning i bibeloversettelsesarbeid. En eldre fulani vi kan kalle «Siise» er også med i teamet. Han har jobbet sammen med Anne Lise helt fra begynnelsen, og var også med på oversettelsen av Det nye testamente. I tillegg er en amerikansk tidligere misjonær som heter Mary og en engelsk bibeloversetter som heter Catherine med i teamet.

Anne Lise Matre begynte med bibeloversettelse i 1996. Nå er hun inne i sitt siste semester i denne jobben. Foto: Madis Kask

Et arbeid i flere runder

Teamet jobber med oversettelsene i flere runder. Først skriver Samba et førsteutkast. Deretter har Anne Lise pleid å lese gjennom og sjekke både om oversettelsen er tro mot den hebraiske grunnteksten og om det er oversatt til godt språk på fulani.

Hun sender sine merknader til Samba og så pleier de å lese teksten høyt sammen. Takket være internett og møteløsninger som skype og teams kan de gjøre dette selv om de sitter i hvert sitt land. Ofte er det Anne Lise som leser og Samba som lytter. – Samba er en svært god lytter, sier Anne Lise. – Slik oppdager vi nye ting vi vil rette på. I neste omgang er det Siise som får lese det nye andreutkastet og komme med sine kommentarer. Han er god i arabisk og kan sammenlikne oversettelsen med arabiske oversettelser. Samba oppsøker også fulanier og leser de nyoversatte tekstene for dem og får tilbakemeldinger på hvordan de forstår det som leses.

I neste omgang er det Siise som får lese det nye andreutkastet og komme med sine kommentarer. Han er god i arabisk og kan sammenlikne oversettelsen med arabiske oversettelser. Samba oppsøker også fulanier og leser de nyoversatte tekstene for dem og får tilbakemeldinger på hvordan de forstår det som leses.

Når de sitter med et «tredjeutkast» er de klare for å møte konsulenter fra det internasjonale bibelselskapet SIL International (I Norge kjent som Wycliffe). Det er i denne fasen at Mary og Catherine også tar del i arbeidet. Når teksten er blitt godkjent av en slik konsulent er den ferdig.

Loven og evangeliet

Anne Lise forteller at hun har møtt mennesker som ikke skjønner vitsen med å oversette også Det gamle testamente til fulani. Det er lett å tenke at innholdet i Det gamle testamente er mer egnet til å forvirre enn til å bygge opp.

– De har på en måte rett, forklarer hun. – For Det gamle testamentet gir uttrykk for jødernes tro, en tro som Jesus tok et oppgjør med. Men for å forstå hvem Jesus er og hva han gjorde, da trenger vi Det gamle testamentet, også lovene og reglene i Mosebøkene. En gang vi leste 3. Mosebok på fulani sammen med en kristen og en muslim, ble forholdet mellom Moseloven og Jesus et tema mellom dem. For muslimen ble forvirret, har dere slike lover i kristendommen? De er mye strengere enn de muslimske lovene. Men den kristne – som aldri hadde lest Moseloven før – greide å sette Moseloven inn i sin rette sammenheng. Det har seg slik, forklarte han, at jødene forsøkte å holde alle disse strenge lovene. Men de greide det ikke. Det er derfor Jesus kom! Han oppfylte loven, og han er selv blitt et offer for å rense oss fra synd. Slik er Mosebøkene med på å få kristne og muslimer til å snakke sammen om tro.

Mosebøkene ble i fjor utgitt som en egen bok.
Foto: NMS info

Som i løvehulen

I september har oversettelsesteamet kommet så langt at de er klare for å legge Daniel, Joel og Mika fram for en ekstern konsulent. Og selv om Anne Lise allerede før sommeren avslutter sitt arbeid som bibeloversetter vil hun koble seg på igjen akkurat de ukene.

– Daniels bok er den siste boka jeg har jobbet med, sier Anne Lise. Og jeg må si at det har vært veldig interessant, blant annet fordi situasjonen det jødiske folket lever under i Daniels bok minner om situasjonen til de kristne fulanierne i Mali. Daniels bok handler om å være modig når man utsettes for fare, og å våge å stå opp for sin tro. Det er veldig relevant for kristne fulanier i Mali i dag.

Selv skal Anne Lise bruke sine siste år i arbeidslivet på å være «bare» prest. – Nå blir det godt å bare ha én jobb, sier hun. – Men det er kanskje ikke helt utenkelig at jeg begynner å hjelpe til litt med bibeloversettelse igjen når jeg blir pensjonist.

FORSLAG TIL FORBØNN FOR MALI

Herre, vi takker og ber deg for misjonsarbeidet blant fulanifolket i Mali.

Vi ber for misjonærene fra Kamerun, Benin og Nigeria som er utsendt til vår partnerorganisasjon i Mali. Vi ber for NMS-misjonær Frode Brügger Sætre og for bibeloversetter Anne Lise Matre. Hold din hånd over dem alle, bevar dem og styrk dem.

Herre hør vår bønn/evt annet forbønnsvar

Vi ber om fred i Mali og i Sahelregionen. Vi ber for alle dem som ikke har nok å spise og de mange som rammes av vold og uroligheter i dette området. Vi ber spesielt for de kristne fulanierne og de små menighetene som er dannet. Gode Gud, beskytt dem fra forfølgelse og angrep! Vi ber om håp, framtid og fred for Mali.

Herre hør vår bønn/evt annet forbønnsvar.

Takk, kjære Jesus, for framgangen i arbeidet med å oversette Det gamle testamente til Maasina-fulani. Takk for at Mosebøkene er utgitt som egen bok, og at nye bøker snart er klar for utgivelse. Vi takker og ber for bibeloversetteren Samba som leder dette arbeidet og for hele teamet av oversettere. Vi ber om at du vil velsigne oversettelsesarbeidet, slik at hele Bibelen kan bli ferdig og utgis som én bok også på Maasina-fulani.

Herre hør vår bønn/evt annet forbønnsvar. Amen